

Vzroki krize so predvsem pri ljudeh

Zadnji teden je bil eden najbolj razbur-
ljivih tednov v italijanskem političnem živ-
ljenju. Najprej je odstopila vlada predsed-
nika Leoneja, nato se je začelo zasedanje
vsedržavnega sveta Krščanske demokracije,
katerega potek je celotni javnosti pokazal,
da to najmočnejšo stranko v Italiji hudo
pretresajo globoki konflikti, ki jih zaklju-
ček zasedanja prav gotovo ni odpravil, tem-
več njihovo razrešitev samo za nekaj časa
odložil. Pri razpravah je po razmeroma dol-
gem molku sodeloval tudi bivši ministrski
predsednik Moro, iz čigar izvajanj je bilo
jasno razumeti, da se bolj strinja s stališči
obeh levih opozicijskih struj kot z dose-
danjo strankino večino; s tem pa je po-
vzročil, da je vse vodstvo, z glavnim tajni-
kom Rumorjem na čelu, odstopilo. Tako
se je zgodilo, da je v času vladne krize stran-
ka, ki mora odločilno sodelovati pri njenem
razpletu, bila brez vodstvenih organov, kar
je moglo samo poslabšati že tako kritični
politični položaj.

Medtem je predsednik republike končal
običajna posvetovanja z voditelji posamez-
nih parlamentarnih skupin in poveril pred-
sedniku poslanske zbornice, socialistu Per-
tiniju nalogo, naj prouči, ali obstajajo po-
goji za sestavo nove vlade. Predsednik Sa-
ragat je očitno hotel pridobiti nekaj časa,
v pričakovanju, da se tako ali drugače za-
ključijo zasedanje demokratskega sveta. To
se je tudi kmalu nato zgodilo, tako da je
strankino vodstvo preklicalo svoj odstop in
je tajnik Rumor bil predlagan za kandidata
za mesto novega ministrskega predsednika.

Kot smo že omenili, demokratsko za-
sedanje ni razrešilo hudih notranjih kon-
fliktov, niti ni začrtalo jasnega programa,
ki naj bi predstavljal osnovo za pogajanja
s socialisti in republikanci za novo koalicijs-
ko vlado, temveč se odločil za očitno kom-
promisarsko rešitev: zagotoviti stranki za-
časen vodstveni organ, ki naj skuša rešiti
vladno krizo, rešitev globljih vprašanj pa
prepustiti novemu strankinemu kongresu,
ki je določen za prihodnjo pomlad.

V torek je Rumor končno prejel od pred-
sednika Saragata mandat za sestavo nove
vlade. V ta namen je takoj navezal stike z
vodstvi socialistov in republikancev, s ka-
terimi bo skušal obnoviti sredinsko-levo koa-
licijo. Jasno je, da njegova naloga ni lahka,
kajti tako pri demokristjanih kot pri socia-
listih obstajajo močne skupine, ki bolj ali
manj odkrito nasprotujejo obnovitvi sre-
dinsko-leve vlade v sedanjih pogojih. Ne gre
pri teh skupinah za nasprotovanje vladni
formuli kot taki, niti njenemu načelnemu
programu, temveč gre predvsem za ne-
zaupanje določenim nosilcem tega progra-
ma, oziroma za prepričanje, da ljudje, ki jih

(Nadaljevanje na 3. strani)

Se vračamo v preteklost?

Kot je bilo pričakovati, je vojaška za-
sedba Češkoslovaške povzročila občuten za-
stoj v prizadevanjih, da bi se v meddržav-
nih odnosih in zlasti v odnosih med zahod-
nim in vzhodnim taborom dejansko uvelja-
valo načelo mirnega sožitja. Obstoj različ-
nih družbenih in političnih sistemov bi po
tem načelu ne smel predstavljati ovire za
sodelovanje med posameznimi državami, sve-
tovni mir pa bi ne smel biti toliko odvisen
od ravnotežja sil, zlasti vojaških, temveč od
splošno priznanega načela, da imata vsak
narod in vsaka država pravico, da svobod-
no, brez tujega vmešavanja, določita lastno
notranjo družbeno in politično ureditev.

Res je, da smo pred dogodki v letošnjem
avgustu imeli Madžarsko, San Domingo,
Kubo, Vietnam in vrsto afriških držav, kot
na primer Kongo in Nigerijo, kar nas je
lahko opozarjalo, kako daleč smo še od do-
končne zmage pravkar omenjenega načela.
Toda v tem času smo imeli tudi XX. kon-
gres sovjetske partije, Kennedyjevo politiko
»novih meja«, pogodbi o prepovedi jedrskih
preizkusov in o prepovedi širjenja jedr-
skega orožja (avgusta 1963, oziroma julija
1967) in vrsto drugih znakov, ki so tudi
v preprostem človeku vzbujali upanje in
utrjevali prepričanje, da se svetovna poli-
tika vendarle postopno odpoveduje nasilju
kot sredstvu za urejevanje starih in novih
spornih vprašanj.

Češkoslovaški dogodki pa so na nas vpli-
vali kot mrzla prha. Opozorili so nas na
kruto in brezobzirno stvarnost, da se mora
»vizija socialno - političnih sprememb soo-
čati z državnimi in vojaškimi sistemi, ka-
terih moč neizmerno prekaša tehtnost misli
in iskanj,« kot se je modro izrazil Bojan
Štih, ko je opisal današnjo stisko »razmiš-
ljujočega človeka«. (Teorija in praksa, ok-
tober 1968). Sovjetska vodilna skupina je
zdaj celo prišla na dan z novo »doktrino«,
po kateri si prisvaja pravico, da v imenu
»internacionalnega dolga« varuje socialistič-
ni sistem in z vsemi sredstvi, vštevisi voja-
ško silo, intervenira v vsaki socialistični
deželi, kjer po njeni presoji s socializmom
»nekaj ni v redu«. Gre, kot vsakdo razu-
me, za obnovitev nekdanje Stalinove im-
perialistične politike, ki evropskim vzhod-
nim državam in narodom dejansko zapira
kakršnokoli perspektivo po liberalizaciji in
humanizaciji notranjih ureditev ter hkrati
obnavlja nekdanji stalinistični kolonialni si-
stem. To pa je korak nazaj, to je odstop
od smernic XX. sovjetskega partijskega kon-
gresu in od vsega, kar je ta kongres pome-
nil tudi za svetovno komunistično gibanje.

V zahodni Evropi je tako ponovno po-
stalo aktualno atlantsko zavezništvo. Spet
so začeli poudarjati njegov vojaški značaj,

ki je svoj čas zaradi popuščanja blokvske
politike in novega razvoja odnosov med obe-
ma taboroma že močno stopal v ozadje.
Tako so se pred kratkim, in sicer mesec
dni prej kot običajno, sestali v Bruslju zu-
nanji ministri 16 atlantskih držav ter raz-
pravljali in sklepali o novem položaju, ki
je nastal po napadu na Češkoslovaško. Zelo
jasna je bila predvsem izjava ameriškega zu-
nanjega ministra Deana Ruska, ki je pouda-
ril tole: 1. vsak morebiten sovjetski napad
na Berlin bi pomenil novo vojno; 2. more-
bitni sovjetski napad na Jugoslavijo in Av-
strijo bi pomenil hudo grožnjo za vse atlant-
ske države, ki bi zato morale sprejeti ustrez-
ne protiukrepe; 3. napad na Romunijo ali
Albanijo bi pa povzročil prav tako hudo
krizo, kot so jo sprožili dogodki na Češko-
slovaškem.

V zaključnem dokumentu, ki so ga po-
pisali vsi zunanji ministri, so bile te smer-
nice v glavnem sprejete, Sovjetska zveza pa
je bila uradno opozorjena na posledice, ki
bi jih nujno imel kakršenkoli njen nov vo-
jaški poseg v Evropi. Za notranje razmere
v atlantskem zavezništvu je značilno, da je
zaključni dokument podpisal tudi francoski
zunanji minister. To bi kazalo, da se De
Gaullova Francija, ki je dejansko že izstopi-
la iz zavezništva ter ga s tem občutno oši-
bila, vrača k nekdanjim stališčem, po kate-
rih je vojaški pakt nujno obrambno sred-
stvo proti morebitnemu poskusu nasilnega
spreminjanja sedanjega evropskega zemlje-
vida.

Kakšen odziv je na sovjetski strani ime-
lo zasedanje v Bruslju? Sovjetski zunanji
minister je na tiskovni konferenci pred
odhodom iz Budimpešte, kjer je bilo posve-
tovanje sovjetske in madžarske komunistič-
ne partije, izrazil upanje, da bosta »razum
in treznost zmagala nad militarizmom, ki
se je pokazal v atlantskem paktu, in da bo
prišlo do popuščanja v Evropi, kar bi ustre-
zalo tudi interesom atlantskih držav.« »So-
vjetska zveza in države socialistične skup-
nosti pa bodo prisiljene — je še pristavil
Gromiko, upoštevati vse težnje, ki se ka-
žejo v politiki NATO, in bodo sprejele u-
strezne ukrepe«. O izjavah Deana Ruska
glede morebitnega posega Sovjetske zveze v
Jugoslavijo in Avstrijo pa je Gromiko dejal:
»Vlada ZDA je dobro seznanjena z našim
stališčem o vprašanju varnosti držav ev-
ropske socialistične skupnosti. O tem smo
obvestili vlado ZDA in naše stališče o tem
vprašanju ostaja nespremenjeno.«

To bi pomenilo, da smatra Sovjetska
zveza vzhodno Evropo za svojo interesno
sfero, kjer ima ona izključno besedo. To pa
je hkrati že aplikacija že omenjene nove

(Nadaljevanje na 2. strani)

RADIO TRST A

♦ NEDELJA, 1. decembra, ob: 8.00 Koledar; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša; 9.50 Glasba za klavir; 10.00 Melachrinov orkester; 10.15 Poslušali boste; 10.45 V prazničnem tonu; 11.15 Oddaja za najmlajše; 12.00 Nabožna glasba; 12.15 Vera in naš čas; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... 13.30 Glasba po željah; 14.45 Glasba iz vsega sveta; 15.30 Caciullo; »Dolarji proti Ameriki«. Drama; 16.25 Koncert pravoslavne glasbe; 17.05 Revija orkestrrov; 17.30 Beseda in glasba; 18.00 Mini-turni koncert; 18.30 Iz pesniških gajev; 18.45 Operetne melodije; 19.15 Sedem dni; 19.30 Klasiki lahke glasbe; 20.00 Šport; 20.30 Bednarik: »Pratika«; 21.00 Semenj plošč; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Sodobna glasba. G. F. Malipiero: Deseta simfonija (Atropo); 22.25 Zabavna glasba.

♦ PONEDELJEK, 2. decembra, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za srednje šole; 12.00 Elektronske orgle; 12.10 »Pomenek s poslušavkami«; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Boschettijev trio; 17.20 Za mlade poslušavce; 18.15 Umetnost; 18.30 Radio za srednje šole; 18.50 Zbor »G. Schiff«; 19.10 »Odvetnik za vsakogar«; 19.20 Znanje melodije; 20.00 Športna tribuna; 20.35 Sestanek s Fanci; 21.05 Kulturni odmevi; 21.35 Romantične melodije; 22.00 Slovenski solisti; 22.20 Zabavna glasba.

♦ TOREK, 3. decembra, ob: 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slovenske pesmi; 11.50 Trobentač Hirt; 12.00 Bednarik: »Pratika«; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Bevilacqua orkester; 17.20 Za mlade poslušavce: Plošče za vas; 18.15 Umetnost; 18.30 Kitarist Tonazzi; 18.50 Caiolov ansambel; 19.10 Cankar: »Bebec Martin«; 19.20 Mantovanijev orkester; 19.45 Zbor iz Skednja in Mačkovej; 20.00 Šport; 20.35 Verdi: »Ples v maskah«, opera; 23.00 Zabavna glasba.

♦ SREDA, 4. decembra, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za 1. stopnjo osnovnih šol; 12.00 Pianist Black; 12.10 Liki iz naše preteklosti; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.20 Za mlade poslušavce; 18.15 Umetnost; 18.30 Radio za 1. stopnjo osnovnih šol; 18.50 Nove plošče resne glasbe; 19.10 »Higiena in zdravje«; 19.15 Prijetne melodije; 20.00 Šport; 20.35 Simf. koncert; V odmoru (21.00) Za vašo knjižno polico; 22.10 Zabavna glasba.

♦ ČETRTEK, 5. decembra, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slovenske pesmi; 11.50 Saksofonist Shank; 12.00 Finžgar: »Mirna pota«; 12.25 Za vsakogar; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Klavirski duo Russo-Safred; 17.20 Za mlade poslušavce: Razkuštrane pesmi; 18.15 Umetnost; 18.30 Sodobni ital. skladatelji; 18.55 Garlandov kvintet; 19.10 Pisani balončki; 19.40 Priljubljene melodije; 20.00 Šport; 20.35 Havel: »Memorandum«. Igra; 22.35 Komorne skladbe; 22.45 Zabavna glasba.

♦ PETEK, 6. decembra, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za 2. stopnjo osnovnih šol; 12.00 Elektronska harmonika (Bonzagni); 12.10 Blagoznanstvo za domačo rabo; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Safredov orkester; 17.20 Za mlade poslušavce: Glasbeni mojstri; 17.55 Slovensčina za Slovence; 18.15 Umetnost; 18.30 Radio za 2. stopnjo osnovnih šol; 18.50 Komorni orkester »S. Osterce«; 19.10 Frosini: Državljska vzgoja; 19.25 Motivi, ki ugajajo; 19.45 »Beri, beri rožmarin zeleni«; 20.00 Šport; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Koncert operne glasbe; 21.50 Veseli utrinki; 22.00 Skladbe davnih dob; 22.10 Zabavna glasba.

♦ SOBOTA, 7. decembra, ob: 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slovenske pesmi; 11.50 Karakteristični ansambli; 12.10 Kulturni odmevi; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Glasba iz vsega sveta; 15.55 Avtoradio; 16.10 V tričetrtinskem taktu; 16.45 Otrokov pravljčni svet; 17.20 Dialog - Cerkev v sodobnem svetu; 17.30 Za mlade poslušavce; 18.15 Umetnost; 18.30 Moški vokalni kvintet; 19.00 Kitarist Pizzigoni; 19.10 »Družinski obzorik«; 19.25 Zabavali vas bodo; 20.00 Šport; 20.35 Teden v Italiji; 20.50 Vilhar: »Detelja«. Veseloigra; 21.30 Vabilo na ples; 22.30 Zabavna glasba.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak • Glavni urednik: Engelbert Besednjak • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiska tiskarna »Graphi« - Trst, ulica Sv. Frančiška 20 - telefon 29-477

De Gaulle je naglo odločil: frank ne bo razvrednoten

Čeprav so ob koncu preteklega tedna napovedovali celo krogi, ki so De Gaulle politično najbližji, da bo ta vsak hip napovedal razvrednotenje franka najmanj za 10 odst., da bi rešil denarni položaj in krizo francoskega gospodarstva (ki bi moglo tako povečati svoj izvoz), se je general po nasvetu svojih gospodarskih strokovnjakov zadnji hip odločil drugače. Namesto razvrednotenja, ki bi bilo povzročilo pojave inflacije in povzročilo dvig cen ter udarec za varčevalce, je odločil ohraniti vrednost franka za ceno strogega varčevanja. Izdani so bili ukrepi, ki naj preprečijo beg kapitalov v tujino, med drugim strogo nadzorstvo na mejah. Prepovedano je izvažati francosko valuto, tujo valuto pa, ki jo prinesejo potniki s seboj, je treba menjati že na meji v franke.

De Gaulle je idal tudi razne ukrepe za varčevanje z državnimi izdatki. Okrog 1150 milijonov frankov (145 milijard lir) bo država prihranila samo s tem, da ne bo več subvencionirala podržavljenih podjetij. Okrog 400 milijonov frankov (50 milijard lir) pa bo prihranjenih, ker so odpovedani vsi vojaški preizkusi z atomskimi bombami v letu 1969.

Na mednarodnih denarnih tržiščih se frank naglo popravlja. Pričakovati pa je, da bodo zaradi francoskih ukrepov varčevanja prizadete države, kamor so hodili Francozi na zimske počitnice, zlasti Švica in Avstrija. V dramatičnem govoru po radiu je De Gaulle, ki je zdaj star 78 let, poudaril, da so povzročile sedanjo francosko gospodarsko in denarno krizo spomladanske stavke in demonstracije, ter je zatrdil, da bo preprečil ponovitev nemirov, ki izpodkojujejo

temelje francoske družbe in bogastva. Francija mora spet doseči blaginjo.

Ni dvoma, da si je mož, ki je leta 1941 rešil položaj in ugled Francije, ker je kljub kapitulaciji Petaina nadaljeval s pomočjo zaveznikov boj proti nacističnim vojskam, tudi s sedanjo pogumno in naglo odločitvijo še povečal svojo priljubljenost pri francoskem narodu.

Dejstvo pa je, da je kriza franka v presenetljivi obliki dokazala, kako močna je kljub vsem razprtijam zahodna vzajemnost, kadar gre zares, kajti vse zahodne države z Anglijo vred so zdaj Franciji pomagale. To je najbolj razveseljiva plat vse zadeve s frankom.

SE VRAČAMO V PRETEKLOST?

(Nadaljevanje s 1. strani)

doktrine, uveljavljanje blokvske politike, skratka hud udarec prizadevanjem za vzpostavitev takih mednarodnih odnosov, ki bi temeljili predsvem na načelu miroljubnega sožitja ter sodelovanja med državami in narodi z različnimi družbenimi in političnimi sistemi. Zdi se nam, da gre za resen poskus nekakšne »stalinistične restavracije«, ki pa utegne na nasprotni strani ponovno valorizirati reakcionarne sile, katerih vloga in pomen sta bila v zadnjem času dejansko nepomembni. To je glavna značilnost današnjih dni, kar gotovo ne more veseliti tistih naprednih sil, ki so vložile ogromne napore, da bi bil človeštvu zagotovljen mir in human razvoj in da bi mu bilo prihranjeno gorje tretje svetovne — tokrat na žalost — jedrske vojne.

Djilas: „Češkoslovaška bi se bila morala z orožjem upreti!“

Dunajski dnevnik »Die Presse« je objavil pred kratkim pogovor z Milovanom Djilasom, ki vodi zdaj političen seminar za »Woodrow Wilson School« v Princetonu v Združenih državah, kamor ga je pospremila tudi njegova žena. Znani avstrijski časnikar, Janko Musulin, dopisnik omenjenega dunajskega lista, ga je seveda najprej vprašal, kaj misli o dogodkih na Češkoslovaškem.

Djilas je odvrnil: »Jaz sem mnenja, da bi se bili morali na Češkoslovaškem kljub vsemu braniti z orožjem. Položaj bi bil sedaj določnejši, meje bi bile jasnejše. Obstajala bi komunistična begunska vlada — vem, da svet ne da veliko na begunske vlade — a to bi bilo kljub temu položaj spremenilo. In če se ozremo nazaj: tudi pripravljenost, boriti se v vsakem primeru, bi bila položaj spremenila! Spriči neenotnosti v sovjetskem politbiroju bi bilo dejstvo češke mobilizacije zadobilo svojo težo.«

Djilas je namreč mnenja, da je možno, da si je bil sovjetski politbiro neenoten glede nastopa proti Dubčku in Češkoslovaški. Če bi bili mislili, da lahko Brežnev sam najde »pravo« rešitev pri pogovorih s češkoslovaškimi voditelji, bi ga ne bil spremljal v Černo in v Bratislavo cel politbiro. Po drugi strani misli Djilas, da je igralo pri sovjetski odločitvi vlogo tudi vodstvo vojske, ki ima vedno večji vpliv. Ta vpliv je

negativen. V tem je Djilas ob tej priložnosti popravil samega sebe, kajti v svoji knjigi »Novi razred« je omenjal možnost vojaškega udara v Sovjetski zvezi kot nekaj, kar bi pomenilo pozitiven razvoj. »To je bila, mislim, zmota; zdaj sem prišel do prepričanja, da deluje vpliv armade negativno,« je rekel Djilas.

Po Djilasovem mnenju bo veliko odvisno od zadržanja zahodnih sil v prihodnjih letih. Če bodo te delale velike napake, bi to vodilo do napačnih sovjetskih kalkulacij, in v tem primeru pomenijo dogodki v Pragi samo uvod v tretjo svetovno vojno.

Djilas je končno spet poudaril nujnost oboroženega odpora proti napadavcem, tudi kar zadeva Jugoslavijo. »Pri tem nikakor ni gotovo, da bi oborožen boj zahteval več žrtev kot kapitulacija,« je dejal. »Finci so se v zimski vojni branili in končno izgubili manj ljudi, kot so jih izgubile baltske države, ki se niso borile, zaradi deportacij.«

TEDENSKI KOLEDARČEK

1. decembra, nedelja: Božena, Eligij
2. decembra, ponedeljek: Silvana, Marijana
3. decembra, torek: Frančišek, Klavdij
4. decembra, sredo: Barbara, Barica
5. decembra, četrtek: Sava, Stojan
6. decembra, petek: Nikolaj, Miklavž
7. decembra, sobota: Ambrož, Urban

Teološki tečaj za laike v Ljubljani

V petek, 22. novembra, se je z nadškofovo mašo končal v Ljubljani tritedenski teološki tečaj za laike. Vršil se je kakor lani v prostorih teološke fakultete, ki so bili s svojima dvema velikima dvoranama kar premajhni za vse udeležence. Teh je bilo blizu 400, največ visokošolcev, ki so tako od skupnega števila 12.00 visokošolcev v Ljubljani predstavljali približno 3 odst. Poleg mladine je bilo letos več starejših kot lani, ki so pa izrazili željo po lastnem tečaju za »starešine«. Iz tega je razvidno, kako je občutena potreba po verski izobrazbi in poglobljanju. Tečaj se je vršil prve štiri dni v tednu v času od 19.30 in je trajal do preko 22. in celo do 24. ure. Na sporedu sta bili po dve enourni predavanji, katerima je sledila debata, tako da so predavatelji sami ustno odgovarjali na pismeno postavljena vprašanja.

Letošnji tečaj je bil posvečen razglabljanju o etiki. Odprl ga je prof. Janžekovič s temo o smislu življenja, zaključil pa mariborski pomožni škof prof. Grmič s temo o humanizmu in krščanskem humanizmu, predhodno je pa predaval še o temi: Po veri h Kristusu in krščanski optimizmu. Vmes so predavali: dr. Merlak o etiki in religiji ter o oblikovanju vesti, prof. Valenčič o krščanski antropologiji ter o ljubezni kot o jedru krščanske etike, prof. Steiner: Kristus — pot, resnica in življenje: Svoboda in odgovornost ter o encikliki humane vitae.

Podoba tečaja bo pokazalo morda nekaj glavnih misli:

Smisel človekovega življenja je postati dober človek. Etika je postulat vsake družbene ureditve. Krščanstvo nam omogoča, da ta postulat lažje uresničujemo. Življenje religioznega človeka je nenehni, vsakodnevni boj za religijo in po njej za lastno ter občestveno izpopolnjevanje, posvečevanje. Človekova sreča, blaženost, zveličanje je nujna poledica tega boja. Nekatere verske resnice

VZRO. I KRIZE SO PREDVSEM PRI LJUDEH

(Nadaljevanje s 1. strani)

bosta postaviti na ministrska mesta sedanji vodilni skupini v obeh strankah, niso nekakšno konstitucionalno sposobni, da bi izvedli program, za katerega bi se stranke leve sredine sporazumele. Od tod njihova zahteva, naj pride najprej do korenitega premika v strankah in šele nato bi bila možna diskusija o vladi, ki bi bila zares kos sedanjim potrebam in zahtevam italijanske družbe.

Poslancu Rumorju se bo morda kljub temu posrečilo sestaviti vlado, a glavni problemi bodo ostali odprti vse dotlej, dokler se s politične pozornice ne bodo umaknili določeni ljudje, ki miselno ne hodijo vstric s časom

nam bodo ostale trajna skrivnost. Odločitev za vero v Boga je tvegana odločitev, je neke nejasna odločitev v službi zvestobe Bogu in v službi ljubezni ljudem; je osebna žrtev. Vsak humanizem, ki se trudi za počlovečenje medčloveških odnosov, je vreden priznanja in vrednotenja, tudi eksistencialistični in marksistični. A to le pod pogojem, da prinaša človeka v njegovi totaliteti in ne ovira njegovega razvoja v vertikalni dimenziji, razvoja v transcendenco, h kateri vsakdo naravno teži. Dalje, da uporablja humana sredstva ter da priznava človeka poleg individualnega tudi kot občestveno bitje.

Človeško življenje je sveto, zato nedotakljivo. Edini merodajen razsodnik v etičnih vprašanjih je subjektivna vest, formirana po objektivnih načelih. Krščanski humanizem transcendirata vsak humanizem, zato vse resnične vrednote vseh humanizmov lahko integrira in ostaja odprt za druge humanizme. Danes v dobi dialoga ne gre za to, da nasprotni nazor zavrnilo, ampak za to, da svojega poglobimo in življenjsko izpričamo njegove vrednote. Krščanstvo je po svoji osnovni naravi religija humanizma in optimizma preko križa. Krščanstvo je vera absolutne prihodnosti — medtem, ko je vsak humanizem relatičen.

Vsako delo za ljubezen med ljudmi je delo za Boga, pa naj se tako postulira ali ne.

Anketa je pokazala, da je bil tečaj globoko doživet in splošno so izrazili željo po nadaljevanju takih tečajev. Postavljeni so bili tudi predlogi, da bi se verske resnice in načela po možnosti še bolj znanstveno osvetlile, da bi postale umljivejše za sodobnega človeka. Izrazila se je tudi želja, da bi na tečaju nastopili poleg teologov tudi laiki obojnega spola, ki bi mogli etična načela nazorno izpričati s svojimi življenjskimi izkustvi. To bi tečaj popestrilo in obogatilo. Posebno se je naglasila še potreba po odprtem dialogu z marksisti. Potem bi bil tečaj res sodoben in bi privabil nemara vso mladino in še druge.

Zaključek tečaja je izzvenel v potrebi po konkretni akciji in to v dveh smereh: v humani in družbeni. Zato se je veliko mladine prijavilo za krvodajalsko akcijo naslednjega dne. Prav tako pa se je večina udeležila romarskega izleta v stiški samostan v nedeljo 24. novembra.

To naj bi bil le uvod v vse širše družbene in humane akcije mladinskega krščanskega občestva na Slovenskem.

Pripominjam, da se je teološki tečaj vršil v času, ko se je na Slovenskem razplamtela ostra in vroča polemika med mlajšo in starejšo generacijo na kulturno-političnem področju, medtem ko je tu 400 mladih intelektualcev prisluhnilo v zbranosti in miru problematiki etične preobrazbe družbe, ki je osnova in cilj napredka človeštva.

M. K.

Proces zaradi vajontske katastrofe

V Aquili se je začel v ponedeljek proces proti skupini ljudi, katere dolže, da so predvsem z malomarnostjo zakrivali katastrofo v Vajontu, kjer se je, kot znano, porušil jez umetnega jezera elektrarne, pri čemer je voda zalila več vasi in je našlo pri tem smrt nad 1900 ljudi. Od takrat je minilo že pet let. K prvemu zasledanju sodišča je navalila velika množica, »da bi videli v obraz tiste, ki so obtoženi, da so zakrivali smrt tolikih ljudi,« kot so poročali dopisniki s procesa. Seveda so imeli le redki »srečo«, da so dobili vstopnico za sodno dvorano.

Obtoženci so sami inženirji, ravnatelji in višji tehniki, ki so imeli opraviti z gradnjo vajontske elektrarne ali z njenim vodstvom, bodisi da so pripadali vodilnemu osebju električne družbe SADE, ki je dala zgraditi elektrarno, bodisi civilnemu tehničnemu uradu v Bellunu, ki bi bil moral presoditi načrte in paziti da bo vse v redu, kot npr. 72-letni bivši predsednik četrte sekcije Višjega sveta za javna dela ing. Pietro Frosini in ing. Francesco Senisdoni, generalni inšpektor civilnega tehničnega urada pri višjem svetu za javna dela. Obtožena je tudi družba ENEL, ki naj bi bila odgovorna za plačilo civilne odškodnine oškodovancem.

NASSERJEVA VLADAVINA V KRIZI

V Egiptu študentje demonstrirajo proti Nasserjevi vladavini. Pridružile so se jim tudi skupine delavcev. Pri spopadih s policijo v Aleksandriji in Mansuri je bilo po nekaterih virih šest, po drugih 16 ljudi ubitih in več deset ranjenih. To je najhujša kriza, kar jih je dozdaj doživela Nasserjeva diktatura. Študentje so se je naveličali zaradi njenih neuspehov v vojni proti Izraelcem in zaradi slabega gospodarstva.

Vse kaže, da Nasserjevi diktaturi ni več usojeno dolgo življenje.

—0—

V Rimu je umrla vdova bivšega predsednika republike, dona Ida Einaudi. Bila je globoko verna žena in v veliko moralno pomoč svojemu možu.

SOŽALJE

Uredniki in uprava Novega lista ter vodstvo in osebje tiskarne Graphis izražajo svojemu delovnemu tovarišu dr. Radu Bednariku iskreno sožalje ob izgubi brata.

F.J. * 41 SMRT V POMLADI

Čez nekaj časa je zaslišal v veži njene previdne stopinje. Potrkala je in ko se je oglasil, je dejala:

»Pridi večerjat!«

Ko je prišel k njej v sobo, je bila že zlezla nazaj v posteljo. Molče je pojedel, kar mu je bila nastavila na mizo. Mati je obrčala obraz proč in po rahlem tresenju odeje je videl, da tiho joka. Ni imel poguma, da bi ji takoj povedal, da odhaja.

Vrnil se je v svojo sobo in začel pospravljati svoje stvari v kovček. Med perilo je vtaknil nekaj knjig, ki so mu bile najljubše.

Zjutraj po maši je počakal župnika pred njegovo pisarno in mu povedal, da je izstopil iz bogoslovja. Župniku se je pordečil obraz.

»Torej so ljudje le imeli prav,« je rekel. Ni mu dal roke v slovo.

Pri zajtrku v koči je povedal materi, da gre proč.

»Mama, vem, kako vam je težko in da vas je pred vso vasjo sram zaradi mene, čeprav ni treba, da bi vas bilo. Zato rajši grem. V Mariboru sem si dobil delo, da si bom nekaj zaslužil za prvo silo v Ljubljani. Saj vam bom pisal, a domov ne bom hodil, dokler mi ne sporočite, da lahko pridem in da se ne jezite več name. Vem, da boste spoznali, da nisem mogel drugače storiti. Zbogom, mama.«

Ni imel poguma, da bi ji ponudil roko. Mati si je zakrila obraz z rokami, se naslonila na zid in zajokala. Za trenutek je neodločen obstal pri vratih. Rad bi bil stopil k njej, jo objel in jo poizkušal potolažiti, toda vedel je, da bi nič ne pomagalo.

Rad bi jo bil poprosil, naj mu vrne Majdino fotografijo, pa si ni upal, da bi je še bolj ne vznemiril. Tiho se je obrnil, stopil v svojo sobo po kovček in odšel iz koče. Počasi je šel skozi vas, ki je morda dolgo časa ne bo več videl. Mati tega najbrž ne bo tako hitro prevelela in poznal je njen tihi, bolesten ponos.

Preden mu je izginila domača koča izpred oči in se skrila za drevjem in hišami, se je še poslednjikrat ozrl nazaj, toda ni več razločil bledega materinega obraza na oknu.

(dalje)

I Tržaškega

Svetovavec Štoka o naših problemih

V razpravo o deželni proračunu, ki je še v teku v deželni zbornici, je konec prejšnjega tedna posegel tudi slovenski svetovavec dr. Štoka. O njegovih izvajanjih, ki so zadevala, kot je razumljivo, predvsem položaj slovenske manjšine, lahko rečemo, da so bila stvarna in konstruktivna, saj so poleg načelnih ugotovitev in poudarkov vsebovala tudi vrsto praktičnih zahtev in napotkov.

Važna se nam zdi predvsem zahteva, naj dežela prevzame pobudo za ureditev neresenih manjšinskih problemov, glede na dejstvo, da država kaže tako malo volje za to vprašanje. Takšna dejavnost deželne uprave ne izhaja sami iz pisanih norm, kot je na primer 3. člen deželnega statuta, temveč zlasti iz dejstva, da je prisotnost slovenske manjšine tisti glavni vzrok, zaradi katerega je bila deželi prinana posebna avtonomija.

Poseben poudarek dalje zaslužijo Štokova izvajanja o slovenskem življu v videmski pokrajini, zlasti v Nadiških dolinah. Položaj naših tamkajšnjih bratov je nevzdržen ne samo zaradi pomanjkanja kakršnihkoli nacionalnih pravic, temveč postaja naravnost dramatičen zaradi vedno hujših družbeno-gospodarskih razmer. Kar je pri celotni zadevi še najhujše, je dejstvo, da se nobena oblast resno in učinkovito ne loti obnavljanja teh hudih problemov, da ni nobenega načrta, ki bi nakazoval ali predvideval postopno izboljšanje družbeno-gospodarskega življenja tamkajšnjega ljudstva. Pravilno je zato ravnal svetovavec Štoka, ko je z navajanjem avtentičnih dokumentov osvetlil vso tragiko Slovencev v videmski pokrajini, tragiko, ki jo dosedanje paternalistično ravnanje z njo še bolj poudarja.

Pomemben se nam dalje zdi Štokov predlog o posebni televizijski oddaji v slovenščini za slovensko skupnost v Italiji. To tembolj, ker je RAI-TV že poskrbela nemško oddajo za Južne Tirolece, sorodna ustanova v Sloveniji pa italijansko oddajo za Italijane v Istri.

Življenjsko važne so bile nadalje zahteve dr. Štokes glede zaposlovanja Slovencev v javnih službah, zlasti v okviru deželne uprave, kar naj se omogoči npr. s tem, da se pri natečajih prizna nekaj točk za znanje slovenskega jezika. Slovenski svetovavec je

tudi obravnaval splošne gospodarske probleme, pri čemer je zlasti poudaril škodo, ki jo našemu življu povzročajo razlastitve zemljišč — samo v tržaški pokrajini je bilo v zadnjih 10 letih razlaščenih 12 milijonov kv. m. — ne da bi pri tem imelo ustrezno protidajatev.

Svoj govor je dr. Štoka takole zaključil: »Slovenci hočejo biti subjekt lastnih pravic in dolžnosti, ker samo tako lahko izpolnjujejo svojo osebnost in se izognejo tihi in nebolešni asimilaciji. Zato hočejo ohraniti lastno samostojno organizacijo in politično predstavništvo, kar je konkretni izraz glavnega svojstva političnega subjekta. Samo če ostanejo samostojni, ne bodo postali predmet političnega ali kakršnegakoli drugega instrumentaliziranja.«

Obračun turistične sezone v Sesslanu in Devinu

V turističnem predelu devinsko-nabrežinske občine je obračun letošnje sezone prav dober, skoraj bi rekli odlični, če upoštevamo, da bo letos gotovo prekoračen višek 132.505 nočnin, ki je bil dosežen v letu 1964. V 10 mesecih tekočega leta je bilo namreč skupno zabeleženih 132.607 nočnin.

Kljub raznim činiteljem, ki so letos negativno vplivali na razvoj mednarodnega turističnega prometa — majska kriza v Franciji, nadaljnje valutne omejitve za angleške turiste, revolucija v mednarodnih turističnih načrtih v zvezi s češkoslovaškimi dogodki v avgustu — lahko rečemo, da vse to ni povzročilo zastoja v razvoju tukajšnjega tujkega prometa. To je tembolj zanimivo, ker so zgoraj omenjeni činitelji povzročili znatno nazadovanje ne samo v mnogih znanih italijanskih turističnih središčih, temveč delno tudi v samem Trstu.

Čemu je treba pripisati to vidno povečanje nočnin in prisotnosti na našem področju, kar velja tako za hotele kot za penzione, campinge in zlasti za zasebna stanovanja? Razlogov je več, vendar se nam zdi, da moramo omeniti predvsem naslednje:

1. manifestacije, ki so jih prirejali v zvezi s tako imenovanim »Trstom '68«, so privabile mnoge skupinske izlete, zlasti v »mrtvih« mesecih, kot so april, maj in oktober;
2. vedno večje zanimanje za Balkan in

PRED POROKO SE JE UBIL

Ob naših predmestnih cestah je vse polno zasilnih spominskih kamnov, ki zaznamujejo kraj, kjer je izgubil kak naš mladenič ali mladenka življenje pri prometni nesreči — pri prenatrži vožnji z avtom ali motornim kolesom. Navadno je to samo kak kraški kamen ali skala, pred katerega ali na katerega je postavljena pločevinasta vaza s cveticami.

Nedavno smo omenjali smrt dveh slovenskih mladeničev pri Domju, pri čemer sta bili ranjeni tudi dve dekleti. Zdaj moramo poročati o smrti komaj 22-letnega Karla Stojkoviča iz Trebč, ki se je v ponedeljek zvečer v nagli vožnji zaletel z avtomobilom, s katerim je razvažal likerje za nekega tržaškega trgovca, v avtostano iz Benetk, pri čemer je bil pri priči mrtev. Nesreča se je zgodila na cesti 202 med Prosekom in Opčinami, malo za križiščem proti Opčinam.

Nesrečnemu mladeniču je postalo najbrž, po mnenju preiskovalne komisije, slabo za volanom in je zavozil na levo v kolono tovornjakov, ki so vozili nasproti iz tržaške smeri. Stojkovič je bil tik pred poroko z nekim dekletom iz Velikega Repna.

zlasti za Dalmacijo v vseh zahodnoevropskih državah je imelo za posledico, da se je še povečal tranzitni turizem skozi Trst, ki predstavlja danes vrata proti Balkanu;

3. mnoga tukajšnja gostinska podjetja so končno izboljšala svoje naprave in hkrati izboljšala postrežbo. V tej zvezi naj omenimo, da je na primer bivši hotel Corona, sedaj Mirabel, aprila prešel v nove, sposobnejše roke in je letos že imel kar dobre uspehe; enako velja za hotel Approdo v Devinu, ki je pod spretnim vodstvom Dušana Ferluga zelo povečal tako svoj sloves kot tudi število gostov in o katerem lahko zanes rečemo, da je odločno najboljši hotel na tukajšnjem področju;

4. povečale so se končno tudi razne usluge za turiste, pri čemer naj samo omenimo odprtje nove restavracije v Sesslanu, kjer v notranjih prostorih lahko postrežejo 60 gostom, v prekrasem parku pa 100; dalje imamo v Sesslanu novo trgovino s športnimi artikli (za lov in ribolov) ter, kar je zelo važno, novo avtomatsko pralnico ob hotelu Mirabel, s pripravami za čiščenje oblek, ki jo je postavil in vodi Marino Krošelj. Gre za zelo koristno pobudo in jo cenijo zlasti turisti, saj so se morali dozdaj za ta opravila zateči v Tržič ali v Nabrežino.

Zato lahko rečemo, da je tujski promet dosegel letos lepe uspehe, za kar se je treba zahvaliti predvsem prizadevanju posameznih hotelirjev in gostincev ter drugim pobudam, ki so nastale na tem področju. Zato upamo in pričakujemo, da se bosta Sesslan in Devin v bodočnosti še bolj uveljavila na področju tujkega prometa.

Naj za kroniko navedemo podatke, ki zadevajo promet v 10 mesecih tekočega leta (v oklepaju so navedeni podatki iz leta 1967):

Hotelska podjetja (skupno 19 hotelov, 8 penzionov in 9 gostiln s prenočišči): 13.605 prihodov (12.308), 41.122 nočnin (38.395).

Izvenhotelska podjetja (5 campingov, 70 zasebnih stanovanj): 8.368 prihodov (7.731), 91.485 nočnin (59.205).

Skupno: 21.973 prihodov (20.039), 132.607 nočnin (97.600).

L. K.

BCTKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

S. P. A.

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

GLAVNICA LIR 600.000.000 - VPLAČANIH LIR 300.000.000

TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10

TEL. ŠT. 38-101, 38-045

BRZOJAVNI NASLOV: BANKRED

CECILIJANKA 1968

Kakor že več let, tako je tudi letos priredila Zveza katoliške prosvete iz Gorice revijo zamejskih pevskih zborov, pod imenom Cecilijanka. Nastop je bil v nedeljo ob 16. uri v do kraja zasedenem Katoliškem domu v Gorici. Nastopilo je skupno 13 pevskih zborov. V prvem delu so bili na sporedu: mladinska zbor iz Steverjana in Doberdoba, cerkveni zbori iz Steverjana, Standreža in iz Rupe-Peči, mešani zbor »Lojze Bratuž« iz Gorice ter »Fantje izpod Grmade«.

V drugem delu koncerta so pa bili na sporedu: cerkvena zbor iz Doberdoba in iz Ukev, mladinski zbor iz Standreža, zbor Marijine družbe iz Gorice, »Planika« iz Pevme ter moški zbor »Filej« iz Gorice. Peli so ljudske in umetne pesmi, dve Gallusovi latinski, goriška Marijina družba eno v francoščini, na koncu pa so združeni zbori zapeli Vodopivčevo »Sveta Cecilija«.

Za vse poslušavce je bilo razveseljivo, ker so poslušali petje tako velikega števila naše mladine in so se ob tem uverili, da bo naša pesem še živela. Posebej moramo omeniti zbor iz Ukev, ki je izredno lepo nastopil v narodnih nošah. Užitek je bil tudi poslušati njih svojstvene melodije in pesmi. Ni čudno, da je ta zbor žel največje odobravanja in je moral zapeti poleg »Tam, kjer teče...« in »Prelepa je ukvanska planina« še dodatno pesem.

V tehnični izvedbi se je pa najbolj odlikoval zbor »Bratuž« iz Gorice.

Drugi zbori so se potrudili, kolikor je bilo v njihovih močeh, da so pesmi lepo podali. Kot kronisti pa moramo dodati, da mnogi poslušavci niso uživali pesmi v latinščini in francoščini, ker jih pač niso razu-

Beneška Slovenija

MOST ČEZ DUNJO

V soboto, 23. t. m. je ob 13.35 vozil prvi vlak čez novi začasni železniški most preko globeli Dunje. Ob orjaških jeklenih tramovih se je zbrala velikanska množica, sirene so oglušljivo tulile, ko je previdno vozil preko okrašenega mostu vlak iz Trbiža. Veselje je bilo tudi utemeljeno. Saj so postavile vojaške tehnične čete in železniško ravnateljstvo novi most v času dveh mesecev in devet dni. Računali pa so, da bodo potrebovali najmanj pol leta, preden odstranijo ruševine prejšnjega mostu, ki ga je podrla divja Dunja. Skoda, brez mosta, je šla v milijarde, ker je bil prekinjen ves promet iz Avstrije in iz sosedstva v Italijo. Na tisoče glav živine je trpelo zaradi prometnih ovinkov preko Nove Gorice ali pa zaradi prekladanja po cesti. Osebni promet je bil tudi usmerjen ali preko Jugoslavije ali čez Brenner.

Za zgradbo začasnega mostu zaslužijo prvo pohvalo vojaški tehnični oddelki, ki so delali noč in dan, v lepem in grdem vremenu. Porabili so za opornike tri tisoč kubičnih metrov železobetona, tisoč petsto ton železa. Stroški za popravilo mosta so znesli samo dvesto milijonov lir.

V načrtu pa je zgradnja novega kamenitega mostu nekoliko nižje od sedanjega tako, da ne bo ovinka, kot ga ima sedanji začasni. Za novi most pa je predvidenih nad eno milijardo stroškov.

meli. Upoštevati je treba tudi glasbeno in splošno izobrazbo preprostejših poslušavcev, ki vsako leto obiskujejo Cecilijanko.

Na koncu moramo še omeniti, da smo na tej prireditvi pogrešali zbor iz Štavra, Podgore, iz Sovodenj in še katere druge. Želeli bi, da bi se našli tudi po teh krajih idealni fantje in možje, ki bi pripomogli, da se spet oživi naša pesem in z njo tudi naša zavest.

Vsem tistim pa, ki se trudijo, da slovenska pesem še živi, naj jim bo ob tej priložnosti izrečena najlepša zahvala vseh tistih, ki ljubijo našo pesem.

SEMIŠKI JUBILEJ

Dne 30. novembra bo minilo 60 let, odkar je bil postavljen temeljni kamen za veličastno zgradbo semišča v Gorici, na gričku za gradom, pred Rdečo hišo.

Misel za zgradbo semišča, ki naj bi imelo gimnazijo in bogoslovnico, se je porodila že nadškofu Gollmayerju. Takrat je bilo v nadškofiji pomanjkanje dobro izšolanih duhovnikov. Zato je zapustil bogato dediščino za ustanovitev malega in velikega semišča v Gorici. Naslednik, kardinal Missia je že iskal prostor za stavbo. Ves načrt je pa uresničil z železno voljo nadškof Sedej, ki je moral poslopje dvakrat zidati; drugič po prvi svetovni vojni, ki je prvotno zgradbo napol porušila. Ko so bile premagane vse težave, je izšlo iz semišča na stotine duhovnikov, zlasti slovenske narodnosti.

Danes je semišče spet v polnem življenju. Razlika, in to zelo velika, pa je ta, da ni v bogoslovnici skoro nič slovenskih semiščnikov in bodo zato naše župnije kmalu občutile pomanjkanje dušnih pastirjev.

Kljub temu pomanjkanju pa bi moral biti semiški jubilej važna prelomnica za bodoče življenje tudi slovenskih vernikov, seveda ob potrebnih spremembah zlasti v malem semišču.

ANDREJEVANJE

Letošnji Andrejev semenj se bo začel že v soboto. Njegova stoletna prava sejmarška in kramarska tradicija se pa vsako leto bolj umika kričavim zabaviščem, streliščem in vsakovrstnim voziščem. Mestni sejmarski odbor je dal še več dovoljenj in prostora za andrejske »komedije« kot druga leta. Z zabavišči bodo zapolnjeni en teden in še več Travnika, Battistijev (Telovadni) trg z vso okolico Ljudskega vrta, okoli tržnice in po Oberdanovi ulici, po Rimski in na obširnem še nezazidanem prostoru za deželno palačo. Cirkus pa je razpel svoje šotore onkraj spodnjega Ljudskega vrta na širokem prostoru pred tehnično šolo. Prirejena bo obenem tudi razstava značilnih briških vin v zvezi z razstavo vstekleničenih vin v trgovinskih izložbah. Najlepše izložbe bodo bogato nagrajene. Za vsakogar bo torej nekaj in sem obeta biti živ.

ORGELSKI KONCERT

Predčerašnjim zvečer je imel ljubljanski orgelski mojster in profesor na Glasbeni akademiji Hubert Bergant napovedani orgelski koncert v cerkvi na Travniku. Pro-

Iz Goriške

fesorja je povabil k nastopu travniški cerkveni zbor.

Huberta Berganta poznamo Goričani že iz prejšnjih njegovih orgelskih koncertov kot odličnega izvajalca klasičnih in modernih orgelskih skladb. Tudi v torek se je pokazal na višku v interpretaciji klasikov in tudi modernih skladateljev, na primer Ramovša.

Po uvodnem italijanskem nagovoru predsednika travniškega zbora je točke povezoval dvojezično zborov dirigent Jericijo. Poslušavcev se je zbralo precej, kljub pozni napovedani uri.

SMRT

V soboto dopoldne je umrl v Šempetru, uradnik Jožko Bednarik, po rodu iz znane goriške družine in brat profesorja Rada. Pokojnik je bil dolgo let zaposlen na vodilnem mestu v Paternolljevi tiskarni v Gorici. Po razmejitvi se je preselil v Šempeter, kjer si je ustanovil družino in je po prestanih izpitih postal računski višji uradnik pri raznih podjetjih. Dosti časa je porabil pred vojno pri prosvetnem delu v Gorici, pri »Mladiki« in pri godbenem krožku. Po vojni se je tudi udeleževal kot vodilni član raznih organizacij. Njegova zasluga je tudi, da se je v Šempetru ustanovila glasbena šola.

Neprestano delo je dobremu možu in očetu zrahljalo tudi zdravje. Pridružila se je še zavrtna bolezen, ki je 58-letnega moža spravila v prezgodnji grob. Pogreb je bil v nedeljo popoldne ob številni udeležbi občanov. Vdovi in sinovom izražamo globoko sožalje, pokojniku pa želimo miren počitek!

TUDI TO JE POTREBNO

Goriški trgovec nam piše:

»Ni najbolj prijetno pisati o tej zadevi, a vendar je potrebno. Zato upam, da boste sprejeli te vrstice tudi zato, da jih bodo slišali odgovorni organi in kaj ukrenili.

Branjeveke in prodajavke na Goriškem trgu se namreč pritožujejo, da manjka na pokritem trgu toaletni prostor s straniščem za ženske. Že večkrat so prosile, da bi se kdo pobrigal za to zadevščino. Naprosile so tudi mene, naj zadevo spravim na kak način v javnost, ker godrnjaje in prošnje še niso nič zalegle.

Menim, da bi morala goriška občinska uprava rešiti to neprijetno zadevo, da bi bile zadovoljne ne samo omenjene prodajavke, ampak tudi kupčevavke in druge ženske, ki jih je največ okoli pokritega trga pri prodaji in nakupu.

Želel bi, da bi tudi s temi vrsticami ne naleteli na gluha ušesa.«

PRIZNANA URARNA IN ZLATARNA

ŠULIGOJ

Ustanovljena leta 1908

se priporoča za obisk v prenovljenih prostorih
v Carduccijski ulici 49 - Gorica - Telefon 4657

Zastopstvo »L O N G I N E S «

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Razstava o umetnosti 17. stoletja na Slovenskem

V Ljubljani je v Narodni galeriji že nekaj časa odprta razstava »Umetnost 17. stoletja na Slovenskem«, ki so jo priredili ob 50. obletnici ustanovitve te kulturne ustanove. Razstava zajema predvsem manj znano gradivo, posebno pa tisto, ki je bilo v nevarnosti, da propade. Za organizacijo razstave so bila dodeljena znatna finančna sredstva, ki so bila v veliki meri porabljena za restavracijo oziroma konservacijo ogroženih eksponatov.

Za razstavo so izdali tudi dobro urejen katalog, ki je pomemben zlasti zato, ker tekst ne ob ravna samo gradiva, zbranega na razstavi, ampak tudi ostale pomembne spomenike 17. stoletja na slovenskem ozemlju. Ravnateljica Narodne galerije Anica Cevc je na začetku napisala sestavek pod naslovom »Namesto uvoda«, v katerem nas popelje skozi zgodovino Narodne galerije od njene ustanovitve pred 50 leti do danes. Nato sledi oris zgodovinskega razvoja v 17. stoletju na Slovenskem izpod peresa Branko Reipa. Dr. Emilijan Cevc je obdelal slikarstvo tega obdobja, dr. Nace Šumi arhitekturo, dr. Marjan Zadnikar znamenja. O kiparstvu začetka 17. stoletja je napisal sestavek dr. Cevc, o rezbarstvu in kiparstvu pa Milan Zelcnik. Hanka Štular obravnava umetno obrt v tem obdobju. Sledijo povzetki slovenskih tekstov v francoščini, seznam razstavljenih del ter reprodukcije.

Znano je, da je 17. stoletje, ki je pri nas čas prehoda manierističnega stila v barok, v slovenski umetnostni zgodovini doslej veljalo kot »temno« obdobje. Katalog je s svojimi razpravami o posameznih umetnostnih vrstah narasel v kar pravi zbornik in pomeni važen prispevek k osvetlitvi umetnosti 17. stoletja na Slovenskem.

Na koncu kataloga so objavljena imena podjetij, ki so podprla in omogočila izid kataloga. Zeleti je le, da bi ta podjetja ob bodočih podobnih kulturnih pobudah našla več posnemalcev. V. M.

Ostra diskusija

V ljubljanskem časopisju se je razvnela precej ostra diskusija zaradi nekaterih močno pornografskih in za sedanjí družbeni sistem žaljivih sestavkov v študentovskem listu »Tribuna«. Najhujšega, ki velja tudi kot žaljiv za NOB, je napisal neki Svetina.

Proti temu pisanju je objavila skupina starejših pisateljev in umetnikov, nekdanjih udeležencev NOB, ki so blizu partiji, obsojajočo izjavo, na katero pa so spet avtorji omenjenih sestavkov še ostreje odgovorili, pri čemer so padle celo besede kot »stalinisti«. Za mlade avtorje se je zavzel tudi urednik »Tribune« Dimitrij Rupel, ki je tudi partijski funkcionar.

Vsa zadeva vzbuja živahne komentarje v slovenski kulturni javnosti in mnenja so deljena. Očitno so prispeli mladi avtorji do neke točke nič, ki jo je možno tolmačiti kot popoln nihilizem, ali pa tudi kot izhodišče nečesa novega, pozitivnega in ustvarjalnega.

TABOR SLOVENSKE PROSVETE

bo v nedeljo, 8. dec. v novi dvorani Marijinega doma pri Sv. Ivanu - Začetek ob 17. uri

Na sporedu je nastop pevskega zborov, književnikov in predstava Pregljavih »Božjih mejnikov«.

★

V soboto je bil v Slovenskem kulturnem klubu Balantičev večer ob 25-letnici pesnikove smrti. O večeru bomo še poročali.

V vzhodnem Berlinu je umrl pisatelj Arnold Zweig. V New Jersey (USA) pa je umrl 90-letni Upton Sinclair.

Iz Trsta

»MARIJIN DOM« PRI SV. IVANU

Svetoivančani so od nedelje, 24. t. m., bogatejši na kulturnem in družabnem področju, ker imajo na razpolago nov dom — Marijin dom — na Brandeziji. Ta dan je bilo namreč slovesno odprto čedno poslopje, ki obsega dvorano s kakimi 200 sedeži, z odrom, balkonom in z manjšo dvorano za družabne prireditve. Dom pri Sv. Ivanu je vsekakor eden najboljših tovrstnih poslopij na Tržaškem, tako po funkcionalno razporejenih prostorih kot po arbitronski zamisli.

Slovesnost se je pričela z nastopom učenec osnovne šole pri Sv. Ivanu, ki so prikopno predvajali razne točke. Zatem je imel nagovor P. Šorli, ki ima največ zaslug pri izvedbi te pomembne pobude. Po blagoslovitvi prostorov po tržaškem nadškofu je spregovoril predsednik Slovenske prosvete Marij Maver, ki je današnjo slovesnost povezal s praznovanjem 100-letnice svetovanske čitalnice in zaželel, da bi Dom postal žarišče slovenskega prosvetnega življenja in opora pri ohranjanju in utrjevanju narodne zavesti in poglobljenega verskega življenja.

Prireditve se je zaključila z nastopom svetovanskega cerkvenega zbora, ki ga vodi gdč. Nada Žerjal. Posamezne točke je povezovala gdč. Kravos.

V PRIČAKOVANJU NAVALA IZ JUGO-SLAVIJE

Tržaška občina je odredila preko poveljstva mestnih stražnikov posebno nadzorno prometno službo za dneve okrog jugoslovanskega državnega praznika 29. novembra, ko pritisne vsako leto v naše mesto velikanška množica jugoslovanskih izletnikov-kupcev, posebno še motoriziranih. To je povzročilo v preteklih letih, posebno predlanskim, že nepopisne prometne zagate, ki so trajale, npr. na trgu Dalmacija, tudi cele ure, zlasti v urah največjega večernega prometa. Tudi letos pričakujejo okrog 100.000 jugoslovanskih izletnikov.

Da bi se izognili prometnim zagatam, bodo delili na mejnih blokih pri Fernetičih, na Pesku in pri Škofijah vstopajočim avtomobilistom listke, na katerih bo prikazana smer, katere naj se drže. Tako bodo npr. tisti, ki se bodo pripeljali v Italijo skozi blok pri Fernetičih, usmerjeni na cesto 202 do Elizejskih polj in na obalo. Tisti, ki bodo prišli skozi blok Pesek, bodo nadaljevali vožnjo po cesti Opčine-Trst do univerze in do cone Foro Ulpiano (Trg pred sodno palačo), medtem ko bo promet skozi Škofije usmerjen na področje Montebella.

Novembrska številka »Mladike«

Uvodnik za novembrsko številko revije »Mladika«, ki je izšla te dni, je napisal Jože Peterlin. Uvodnik ima naslov »Začetek ljudsko-prosvetnega dela v deželi« ter je posvečen začetku nove sezone prosvetnega dela med Slovenci na Tržaškem. Najprej omenja številne prireditve, ki so se zadnji čas že zvrstile v tem okviru, potem pa opozarja, da je taka ljudska prosvetna dejavnost neka značilna poteza slovenske ljudske kulture, rekoč: »Zdi se nam, da je ta ljudsko prosvetna razgibanost neka značilnost Slovencev... Slovenci nosimo to težnjo po ljudsko prosvetnem delovanju nekako s seboj. Saj je že davna značilnost slovenske vasi in mestnih predelov, da so naši očetje postavili v njih prosvetne domove in dvorane. Ta prosvetna žarišča so bila nekje v bližini cerkve in šole. Sola je oblikovala mladino, a tedaj, ko ni bilo radia in televizorja, je čutil človek potrebo po kulturnem izživljanju in uživanju prav v prosvetnih domovih.« Potem še ugotavlja, »da se ta tradicija še danes nadaljuje, še danes gradijo dvorane, kjer jih še ni bilo, in igrajo ter pojejo v pevskehi zborih, kljub poklicnim gledališčem in modernemu popevkarstvu.

»V tem zagonu in zavzetosti naših ljudi, ne samo starejše generacije, ampak tudi mladine, vidimo zelo pozitivno dejstvo,« nadaljuje Peterlin. »Mislimo, da morajo biti starši veseli, če se njihovi otroci navdušujejo za tako izživljanje in delo, ki poplemeniti mladino in prinaša veselje in lepa doživetja rojakom... Čeprav ne bo povsod najvišja stopnja kulture, je tudi skromnejši prosvetni kulturni utrip pomemben in dragocen v tem času mehanizacije, že zaradi spontanega sprejemanja ter idealnega prizadevanja. Na začetku sezone pozdravljamo tudi ta mala prosvetna žarišča.«

Med ostalo vsebino najdemo članek o dograditvi novega doma prosvete in kulture pri Svetem Ivanu v Trstu, ki je bil te dni odprt. Kondor komentira v svojem jedrnatem in duhovitem slogu proslavo 50-letnice priključitve Trsta k Italiji, ki so ponekod zadobile preveč frazerski značaj. Maks Šah piše o slovenski šoli na Tržaškem, ki je letos pokazala novo vitalnost. Sergij Pahor komentira 19. olimpijske igre v Mehiki, Marjan Terpin pa

poroča o novi sezoni prosvetnega življenja na Goriškem. Zanimiv je intervju z našim škofijskim vikarjem msgr. Skerlom, ki ga je prinesel Vatikanski radio in ga »Mladika« ponatiskuje. Zadeva zlasti problem duhovniških poklicev med Slovenci na Tržaškem. Martin Jevnikar nadaljuje svojo razpravo o sodobni slovenski literaturi med slovenskimi manjšinami, ki dokazuje, da je literarno življenje pri Slovencih na Tržaškem, Goriškem in Koroškem presenetljivo močno, razvejano in bogato. Drago Štoka, deželni svetovavec, pa je naslovil pretresljivo pismo našim učiteljem in profesorjem.

Kar zadeva leposlovje, prinaša ta številka novalo Franca Jeza »Tisti dan« in štiri Slavkove pesmi, pa tudi prispevek Mojce Rant, kmetice z gorske kmetije blizu Kranja, prave ljudske pisateljice.

S tem pa smo navedli samo nekaj glavnih pripevkov te nove in zanimive številke »Mladike«.

JUBILEJNA RAZSTAVA AVGUSTA ČERNIGOJA

V torek zvečer so odprli v Mali dvorani Kulturnega doma v Trstu jubilejno razstavo slikarja Avgusta Černigoja, ki obhaja svojo sedemdesetletnico. Razstavo sta priredila kulturna komisija SKGZ in Slovenski klub.

Odprtje razstave so počastili tudi s kulturnim sporedom, ki je obsegal poleg govora z voščilom našemu slikarju koncert, na katerem sta izvajala Dina Slama, spinet, in Miloš Pahor, flavta, skladbe Michelinija, Merkuja in Švara. Prikazan pa je bil tudi film Aljoša Žerjale o Rižarni, ki je bil pred kratkim nagrajen.

Slikarju Avgustu Černigoju, ki je neglede na svojih sedem križev še ves čvrst in neutruden pri ustvarjanju, tudi naše prirske čestitke in voščila za naprej.

Od danes dalje

RAZPRODAJA

nekaterih

KNJIG

DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE

POPUSTI DO 70%

tržaška knjigarna

TRST - Ulica sv. Frančiška 20 - Tel. 61-792

Sodobno kmetijstvo

Zadnje čase so v Italiji na dnevnem redu obravnavanja o zadrugah in združenjih kmetovalcev. Zadruga je v Italiji namreč toliko, da je že moč dobiti pravo sliko o njihovem pomenu in vlogi, ki jo imajo v sodobnem kmetijstvu. Tokrat predstavljamo našim kmetovavcem novi zadrugi hlev, ki je nastal v kraju Fiesse in je oddaljen približno 48 km od Mantove. Zadrugi hlev se nahaja v predelu, ki pozna tudi združenja za obrambo pred točo in zadruga za protizjedalno borbo. Kmetijstvo v okolici Mantove temelji sicer na sadjarstvu, toda tudi živinoreja je močno razširjena. Živinoreja gre danes na pot združevanja proizvodnje, ki s sodobno organizacijo dela in prehrane omogoča občutno znižanje stroškov.

Za finansiranje gradnje zadrugi hleva so člani zadruga (vsega skupaj samo 8 ljudi) najeli bančno posojilo. Dobili pa so tudi prispevek od pokrajinskega kmetijskega nadzornišva, ki je poskrbelo povrh še za uvoz plemenske živine iz tujine.

Hlev je dolg 32 m, širok pa 16. Razdeljen je na 14 postaj, od katerih obsega vsaka 16 kv. m. V hlevu je prostora za približno 120 glav živine. Stroški so znašali dva milijona in 500 tisoč lir. Lahki način gradnje pa omogoča podaljšanje hleva za še enkrat toliko, pri čemer pa bi podaljšek stal polovico manj. Hlev so začeli graditi letos v februarju, končali pa so ga že v aprilu. Mesec dni pozneje so že pripeljali živino, in sicer so nakupili 104 po mesec dni starih telet bavorske Simmenthal pasme, 15 telet pa je bilo

Zadrugi hlevi drugod

domače frizijske pasme, ki so jih prispevali člani zadruga. Vse delo opravljajo v izmenah člani zadruga.

Prehrana

Za krmo so v začetku uporabljali seno, mleko v prahu in mešanico. To so dobivale vse živali. Avgusta meseca pa so začeli krmiti s koruzno moko in močnimi krmili. Aprila 1969 bo zaključen prvi del vzreje. Takrat bo tudi zanimivo ugotoviti rezultate prehrane in izkoriščanje pri obeh pasmah. Vsa teleta so bila približno enake starosti in so imela 85 do 90 kg. Videli bomo, kakšno vlogo bo odigrala udomačenost živali.

V okolici Mantove je cena koruzni moki, oziroma zdrobljeni koruzi, nižja od ostale krme. Razlika v ceni je sledeča: krmna enota ladinke detelje stane 48 lir, spomladanska trava 40 lir, poletna trava 28, repica 52 lir, navadna koruza stane 32, krmna koruza pa 18 do 20 lir. Na ta način je moč

priti do točnih računov in jasnih odločitev glede uporabe posameznih krmil (posebno če temeljijo računi na krmni enoti). Vrsta krme in način prehrane je večkrat krajevno tudi zelo različen, vedno pa bi moralo krmljenje temeljiti na točnih računih, do katerih pridemo s pomočjo krmnih enot.

Zanimiv je še naslednji podatek: zadruga ne misli več uvažati goveda, ker je predrago. V bodoče se bo naslanjala na lastno in krajevno proizvodnjo.

OBVESTILO VINOGRADNIKOM

Trošarinski konzorcij med občinami Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor obvešča, da morajo vsi vinogradniki in vsi predelovalci grozdja in mošta predložiti krajevni trošarinskemu uradu najkasneje do 10. decembra prijavo količine med letom pridelanega vina ter količino vina, ki so ga imeli v zalogi dne 30. novembra 1968.

Prijave sprejemajo na županstvih:
občina Devin - Nabrežina: vsak dan od 8. do 12. ure;
občina Zgonik: vsak torek in petek od 9. do 12. ure;
občina Repentabor: vsak ponedeljek in četrtek od 9. do 12. ure.
Konzorcij ne bo izdajal spremnega izkazila za prodajo vina tistim, ki se ne bodo odzvali gornjemu vabilu. Kršitelji bodo kaznovani po zakonu (globa od 100.000 lir do 1.000.000 lir).

ŠPORT MED NAŠO MLADINO

NEPOTREBEN PORAZ BORA

Preteklo soboto so Borovi odbojkarji nastopili na domačih tleh proti ekipi Minelli iz Modene. Pričakovali smo si, da bodo borovci izrabili ugodno priložnost in odnesli tudi s tega srečanja dve dragoceni točki. Prinziati pa moramo, da so nas tokrat razočarali. Če bi vsaj deloma ponovili igro, ki so jo predvajali proti ekipi Pagnin, bi jim uspeh ne ušel. Ekipa Minellija namreč ni nepremagljiva. Razpolaga sicer s nekaterimi izkušenimi igralci, ki so že nastopali v prvi ligi, a bi jo v normalni formi moral Bor s svojo moderno igro prisiliti na poraz. V soboto pa našim fantom nikakor ni šlo. To je bilo očitno že takoj v prvem setu. Borovci so ga sicer osvojili s tesnim izidom 15:13, a se morajo za to zahvaliti predvsem slabi igri nasprotnika. Obe ekipi sta v tem prvem setu veliko grešili in igra je bila vse prej kot lepa.

Upali smo, da se bo za naše predstavnike kljub slabi igri vse dobro izteklo, a se žal naši upi niso uresničili. Igralci Minellija, ki so bili v prvem setu skrajno negotovi predvsem v prestrezanju servisov, so postopoma izboljšali svojo igro, borovci pa so neverjetno popustili. Tako so v drugem setu že vodili z 9:5, a ga na koncu izgubili s 13:15. Tudi v tretjem so v začetku vodili, a ga potem gladko prepustili nasprotniku. Višek pa so plavi dosegli v zadnjem setu, ko so že sigurno vodili z 12:6, potem pa dovolili, da je nasprotnik zbral kar 9 točk zaporedoma in zaslužno zmagal. Očividno so naši fantje našli slab dan in prepričani smo, da bodo že v prihodnjem srečanju spet razveselili svoje navijače.

BOLE, E. KOŠUTA IN TOMŠIČ V FORMI BOR - RECOARO 9:0

V svojem prvem prvenstvenem nastopu na domačih tleh so borovi pingpongaši slavili gladko zmago. Igralci ekipe Recoaro iz Bona jim niso bili dorasli, saj niso proti razigranim borovcem dobili niti seta. Vsi trije igralci Bora so v dobri formi. Prihodnjo nedeljo jih čaka precej nevarna ekipa C.G.S. iz Trsta. Upajmo, da bo tudi to srečanje za borovce uspešno. Začetek ob 10. uri na sedežu C.G.S., ulica Monte Cengio 2.

Posamezni izidi:

Bole - Minesso 2:0 (13, 11)
Tomšič - Bonato 2:0 (16, 17)
E. Košuta - Baggio 2:0 (14, 18)
Bole - Bonato 2:0 (7, 14)
Košuta - Minesso 2:0 (8, 15)
Tomšič - Baggio 2:0 (13, 22)
Košuta - Bonato 2:0 (18, 3)
Bole - Baggio 2:0 (8, 16)
Tomšič - Minesso 2:0 (18, 12)

ODBOJKARSKI TURNIR V OKVIRU TEKEM ZA MEMORIAL »M. FILEJ«

V soboto se je ob 17. uri začel v telovadnici G. Galilei v Gorici turnir v odbojki, za katerega se je letos prijavilo lepo število ekip. Z Goriškega so bile: Dijaški dom; Doberdob; Gorica in Alkoholniki iz Steverjana. S Tržaškega pa Polet in Kratkohlačniki iz Doline.

Že takoj prvi večer, v soboto, je bilo jasno, da si bo ekipa iz Doberdoba skoraj zagotovila pokal, saj je svoje nasprotnike dobesedno naklestila. V nedeljo zjutraj pa, ko se je turnir nadaljeval in zaključil, je Doberdob, favorit, skoraj odpovedal in zgubil dve tekmi z ekipo iz Gorice, katero je v soboto že premagal z glatkim 2:0.

Vendar tudi druge ekipe niso razočarale. Tako je bila izredno napeta in borbena tekma med Doberdobom in Poletom iz Trsta ter med že imenovanimi ekipama Gorico in Doberdobom. Omeniti je treba tudi temperamentni boj med ekipama Alkoholnikov iz Steverjana in Kratkohlačnikov iz Doline pri Trstu, v katerem so Alkoholniki, čeprav ne-favoriti, kar naklestili nasprotnike s čistim 2:0.

Kot rečeno, je Doberdob prišel v finale brez poraza, Gorica pa z enim porazom; zato sta se ekipi spoprijeli. Doberdobci niso bili več isti. Napad je bil premehak in Goričani so zmagali. Ker se je igralo po sistemu, da je ekipa, ki ima dva poraza, izločena, sta se isti ekipi, vsaka z enim porazom morali spet spoprijeti med seboj za finale. Tudi tokrat se zares dobri igralci Doberdoba niso znašli in zgubili igro ter pokal.

Lestvica:

1. Gorica (Sfiligij R., Bensa D., Kranner Marjan, Marko in Martin, Spacapan P., Tuzzi in Sfiligij M.);

2. Doberdob.

Nato slede vsaka z dvema porazoma: Polet (Opčine), Dijaški dom - Gorica, Alkoholniki iz Steverjana in Kratkohlačniki iz Doline.

Pozamezni rezultati pa so: V soboto:

Gorica - Dijaški dom 2:0 (15:11 15:11)

Doberdob - Polet 2:0 (17:15 15:11)

Doberdob-Gorica 2:0 (16:14 15:8)

Polet - Dijaški dom 2:0 (15:2 15:4)

V nedeljo:

Alkoholniki Steverjan - Kratkohlačniki Dolina 2:0 (15:9 17:15)

Doberdob - Alkoholniki Stev. 2:0 (15:0 15:8)

Gorica - Doberdob 2:0 (15:6 17:15)

Finale:

GORICA - DOBERDOB 2:0 (15:6 17:15)

Da je turnir tako lepo uspel in je bil pravo športno doživetje naših atletov, se je treba zahvaliti prof. Krannerju, ki ga je mojstrsko zamislil in vodil.

GOSTOVANJE GORIŠKEGA GLEDALISCA
NOVA GORICA

CARLO GOLDONI

TAST PO SILI

(Un curioso accidente)

Veseloigra v narečju v 2 dejanjih (5 slik)
Prevod in priredba v narečje J. B.

Režija: JOZE BABIC

Scena: VLADIMIR RIJAVEC

Kostumi: ANJA DOLENCEVA

V nedeljo, 1. decembra 1968 ob 16. in ob 20. uri
V Prosvetni dvorani v Gorici - Korzo Verdi 13

Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstav
pri blagajni dvorane.

Iz Gorice

TESNEJŠI STIKI TUDI Z GORIČANI

Iz tajništva Slovenskega gospodarskega združenja v Trstu smo prejeli vest, da so imeli v ponedeljek njegovi predstavniki razgovore s slovenskimi gospodarskimi krogi v Gorici o krepitvi in delovanju tega združenja tudi na Goriškem. Zaključili so se s tem, da bo Združenje v najkrajšem času nadaljevalo s takimi razgovori v Gorici, da se naša manjšina tudi na gospodarskem področju bolj organizirano uveljavlja korist svojih in splošnih interesov. O teh naporih bo Združenje obveščalo javnost in že sedaj poziva slovenske gospodarske kroge v Gorici, da se njegovim naporom pridružijo.

13

ZGODBA O

Bučku

Za vse na svetu bi tudi on rad znal tako lepo zvenče besede.

Nekoč se je Marku pri ponavljanju zataknilo. Tokrat je Bučko napel vse sile in zahreščal:

»Populus!»

Marko je kar usta odprl od začudenja. Marjanca pa se je smejala.

»Jaka zna bolje latinsko kot ti!»

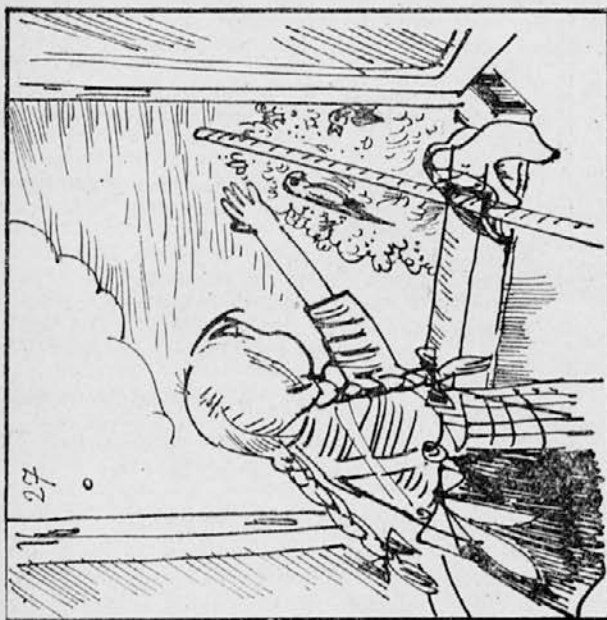

piral z vrabci, ki so ga pa še kar spoštovali, kajti pripravili so se, da sme iz hiše tudi na vrt.

Blížal se je konec šolskega leta. Vsi trije otroci so pridno sedeli pri knjigah. Bučko je prav rad postopal med zvezki in prisluskoval, kaj berejo iz njih.

Najraje je sedel pri Marku, ki je venomer ponavljal same prekrasne besede:

»Populus, populi, marskulinium. Uxor, uxor, femininum...»

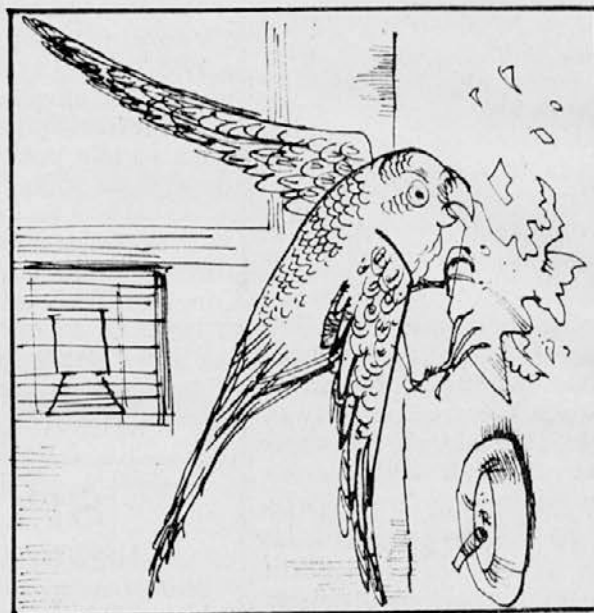
27. Marjanci je kar odleglo, ko ga je zagledala, pa tudi na smeh ji je šlo. Poklicala ga je:

»Jaka! Jaka!»

Bučko je še enkrat zavpil:

»Jaka useku!»

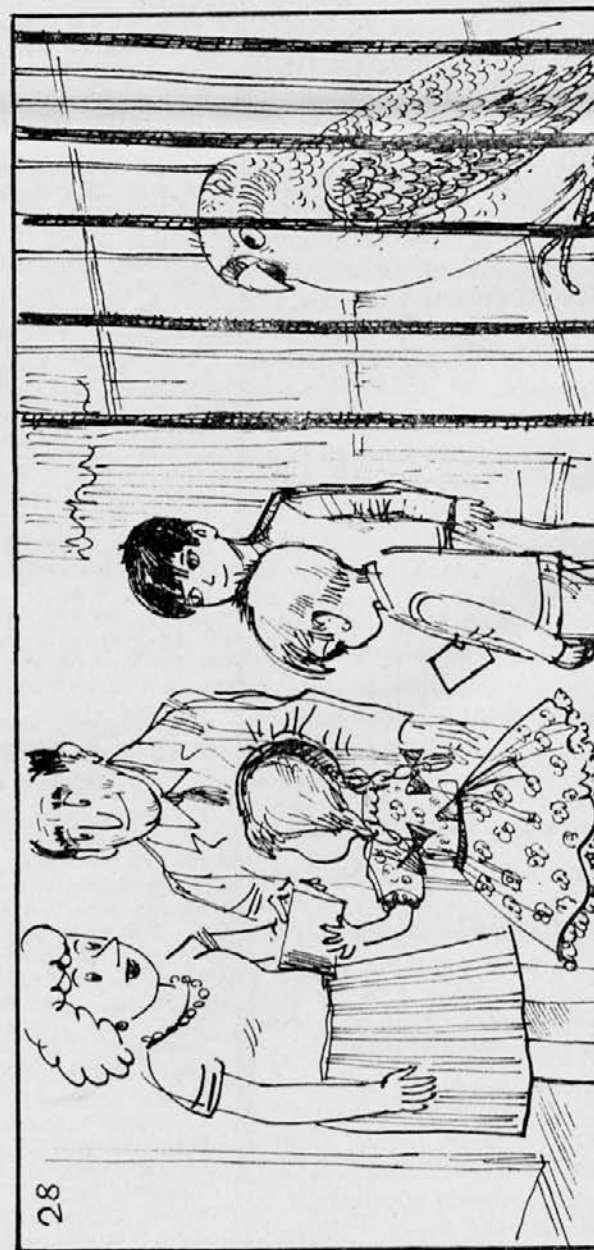
Grdo je pogledal vrabce, nato pa priletel k njej, čisto mirno se je dal prijeti in odnesti v sobo. Od tega dne je Bučko smel letati tudi po vrtu. Seveda se je zmeraj pre-

je Markov? »Je pomislil. »Prava reč!« si je mislil Bučko in vse tri temljito sčefral.

Ko je prišel Marko v sobo, ga je Bučko zmagovalno gledal, češ zdaj te pa nimajo več za kaj zmerjati. Marko se je samo prijel za glavo in stekel skozi vrata.

»Le kaj mu je?« si je mislil Bučko in še kar naprej ponosno stopical med papirčki.

Ko je prišel domov očka, je bilo spet tako: pohvalil je Tomaža in Marjanca. Marko pa je bil tako ozmerjan, da so mu tekale debele solze. Bučku se je neznanost smilila.

»Jaka! Jaka! Jaka!« je hreščal in skakal po kletki. Kmalu je ostal sam v sobi, na mizi pa so ležali tisti trije papirji.

»Da lahko tale papirček povzroči toliko zgage!« Le kateri

28. Nekega dne pa je bilo posedanja pri knjigah konec. Marko in Tomaž sta se počesala na prečo, Marjanca pa je oblekla čudovito pisano krilce.

Vrnili so se vsak s svojim kosom popisanega papirja. Marjanci si je obrisala roke v predpasnik in prebrala liste drugega za drugim. Marjanca in Tomaž sta se pobožala po lasih. Marka pa je samo žalostno pogledala.